

El director del Grec, l'argentí Ricardo Szwarcer, fotografiat al terrat del Palau de la Virreina. / CARLES RIBAS

RICARDO SZWARCER/ Director del Festival Grec

“El Grec ofereix sorpresa, innovació i risc”

JACINTO ANTÓN

Ricardo Szwarcer (Buenos Aires, 1948) afronta la seva segona edició com a director del festival Grec amb una envejable tranquil·litat. I això que aquest any, igual que l'anterior, li ha esclatat una polèmica com qui diu a la vigília (el festival arranca el pròxim dimecres). Si al juny de 2007 el problema va ser un editorial de la revista de l'Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya que es despatxava a gust contra ell acusant-lo d'amiguisme, falta de risc i *buena-sairescentrisme*, aquesta vegada han estat les crítiques de CiU i ERC en el Parlament sobre el descens de les obres en català al cartell del Grec. Szwarcer s'ho pren amb filosofia, però ensenya les ungles.

Pregunta. Aquesta recurrència en la crítica, a veure si serà un costum per animar-lo en l'estrena.

Resposta. Com deia Oscar Wilde: “Que parlin malament, però que parlin”. Em sembla natural que hi hagi temes conflictius, aquesta agitació prova que el festi-

“En l'afany de buscar brega i rendibilitat política immediata, es falta a la veritat”

val està viu. D'aquesta nova polèmica he de dir, no obstant, que no entenc massa bé de què s'està parlant. És cert que hi ha menys produccions catalanes, com de totes: hem baixat de 68 a 57. Però en l'afany de buscar brega i rentabilitat política immediata, es falta a la veritat, que ha de ser matisada i contextualitzada. ¿Pesa el mateix en la programació un cantant en

UN PÚBLIC VERGE

► **Ricardo Szwarcer va ser director general del cèlebre Teatro Colón de Buenos Aires. Després es va traslladar a Europa i va ser director artístic de l'Ópera de Lille.**

► **És la primera vegada, amb el Grec, que dirigeix un festival. Li provoca un cert vertigen. “És com pujar a una muntanya russa”, indica.**

► **Opina que el públic del Grec és especial. “Així ho mostren les dades que tenim”. En gran part, diu, és públic que va només al Grec, sobretot a l'amfiteatre. Un públic, doncs, en bona mesura “verge”.**

► **Considera que en l'escena catalana hi ha molta endogàmia i que el mercat és petit i hi ha certa tendència a repetir-se, “a menys que un obri finestres”. A això, recalca, hi col·labora el Grec.**

solitari que un espectacle com *Pinsans i caderneres* en el qual treballen 9 actors catalans i el cor del conservatori de Girona? ¿Han de comptar el mateix? Parlar de quantitats en brut —un espectacle català, un que no ho és— és superficial i perjudicial per a l'impuls i la projecció de la cultura catalana que diuen defensar. En el fons, aquesta polèmica era simplement un partit que atacava l'altre. Els temes identitaris s'usen d'aquesta manera, malament, aquí i arreu del món. Hi ha una clientela fàcil per a això.

P. Com s'ho pren, vostè?

R. M'ho prenc seriosament, més que, segurament, alguns dels propis impulsors de la polèmica. Ho faig perquè sóc estranger i sensible al tema de la identitat i la llengua. I crec, amb tota sinceritat, que la cultura i la llengua catalanes estan ben representades en el festival. Aquesta evidència s'ha escamotejat. I és injust. ¿Quant és poc?

¿Quin percentatge? En més del 50% de les produccions hi ha presència catalana. Nou dels 20 espectacles teatrals són parlats en català. No es pot dir que sigui una mala representació. S'ha parlat del festival d'Edimburg. I jo em pregunto ¿com està representat l'idioma escocès en aquest festival?

P. Vostè és el primer estranger que dirigeix el Grec. ¿Creu que el fet de ser argentí el fa més propens a les crítiques?

R. Xenofòbia? No l'he sentit en cap moment. Al contrari. Per la meua part, ser estranger em fa extreure el respecte i la cura.

P. Més enllà de les polèmiques, l'elecció de l'espectacle inaugural, aquesta producció d'*Història del soldat*, amb Pavlovsky, ha fet arrugar alguna cella. Sembla una mica exòtic.

R. Un festival com el Grec ha d'aportar quotes d'excitació, cosa que té a veure amb l'exotisme. Fa falta certa sorpresa, innovació,

risc. Posar-ho en l'apertura és millor. Dit això, l'obra no em provoca cap dubte, és de Stravinski, s'ha fet abans a Catalunya; la forma, és cert, és atípica. A veure què passa. És teatre musical, que combina tot el que ofereix el nostre programa: música, teatre i dansa. La gent s'ho passarà bé, ho garanteixo. Lowery i Hosseinpour, els creadors, tenen un humor especial, una ironia tendra i intel·ligent. El festival ha d'estar en perpetu canvi i alhora fidelitzar un públic.

P. Ha de ser lleuger?

R. En part sí. Si ens prenem massa seriosament acaba en auto sacramental. Alhora cal sortir de la facilitat, cal guiar el públic cap a coses interessants, acompanyar-lo a una maduració. Cal que hi hagi una paleta de colors oberta, un ventall d'experiències artístiques, d'últimes manifestacions, d'allò emergent i consolidat. El Grec no pot anar només al que és resultatista. Això pot temptar-nos a la facilitat dels grans noms. Són coses que estan bé per al teatre comercial però no per al teatre públic.

“Nou dels vint espectacles teatrals del festival són parlats en català”

P. Això de mantenir i ampliar el públic innovant i arriscant... És com trobar el Grial.

R. És cert que ningú té la recepta de l'èxit. Tot és temptatiu. Per això el festival ha d'estar en mutació, buscant.

P. Ja porta força temps aquí. Què opina de l'escena catalana?

R. És especial. He trobat algunes claus, que manejo per a mi, no

són una tesi. Hi ha un tret comú: una certa vocació d'impacte. Un esforç d'energia. Hi ha quelcom d'expressionista, visceral. I elements de surrealisme i poesia entreteixits. La poesia és molt característica i sintonitza molt amb la gent: en pocs llocs he vist tant d'apreci per la poesia, especialment escènica, com aquí.

P. Quina autonomia de programació té vostè?

R. Total, i també la total responsabilitat del que succeeixi, és clar.

P. Però alguns espectacles són propostes que li vénen de fora.

R. Encara hi ha una certa inèrcia en això, però anem prenent la iniciativa. Em refereixo a les propostes de productores; quant a l'artista, li pregunto sempre què vol fer, em sembla que el més sa és seguir l'impuls del creador. Amb les productores hi ha d'haver més interacció, més propostes d'anada i tornada.

P. Aquestes imposicions d'estrenar fora de Barcelona...

R. No tinc cap problema amb això. Cal evitar vanitats absurdes. No em treu res el fet que un espectacle s'estreni a Girona abans de venir al Grec, no em resta ni públic, ni vida, ni glòria. I si llavors ve el Lull i el porta a Mèxic, tots feliços. En altres coses puc ser més gelós, no per mi, pel Grec.

P. Amb el Teatre Nacional de Catalunya, per algun espectacle del Grec que es veurà allà?

R. O amb el Lliure, o amb el Mercat... és lògic que tots vulguin rendibilitzar en imatge els diners que posen. En última instància, el públic es fa la seva pròpia composició de lloc i si decideix que, per exemple, el que veu en el Lliure del Grec és de la programació del Lliure és impossible fer-li entendre d'una altra manera.

P. El Grec comença la setmana que ve, s'acaba l'entrevista, i encara no ens ha dit què es el que no

“No es perdin l'obertura. És un bombó. I hi ha altres coses meravelloses...”

ens podem perdre! Vinga, el director recomana...

R. No es perdin l'obertura. És un bombó. I com a carta de visita del que volem que sigui el Grec és perfecta. I vegin *Sutra*, i *Dido & Aeneas*, *Complicité*, *Cheek by Jowl*, hi ha coses meravelloses que no han de passar desapercebudes: Taoub, el grup acrobàtic de Tànger, que estaran en la Nit de Circ.

P. No el vull preocupar, però a part de la inauguració no ha recomanat res amb aportació catalana.

R. Per descomptat. Hi ha la vetllada Tasso que orquestra Carme Portaceli; *Aquesta criatura*, *Pinsans*, *El Àngel Exterminador*, de Joan Ollé, l'encontre de Carlota Subirós amb el món de Mercè Roderedà —la meua manera de prendre el repertori, de posar la literatura catalana en mans de la nova generació—...

P. La música en el Grec és un element discutit.

R. No ha disminuït, si es refereix a això. El que passa és que hi ha un important component nou de música clàssica. Simplement, fem una altra música. Entenc que hi ha moltes instàncies i festivals que s'ocupen de la música popular, i en les mateixes dates del Grec. El nostre paper no és donar paraigües als grups i artistes populars en gira. No volem ser un més sinó guanyar perfil propi amb la nostra proposta musical, encaminada a descobrir coses.